

Forordning (EU) 2018/1805 om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation

En ny retlig ramme for retligt samarbejde inden for inddrivelse af aktiver

Første forordning om gensidig anerkendelse i straffesager, **der finder direkte og ensartet anvendelse**

Anvendelse fra **19. december 2020**

Finder anvendelse på alle indefrysings- og konfiskationsattester fremsendt fra og med denne dato

Enkelt instrument, der **erstatte rammeafgørelser**

- 2003/577/RIA om indefrysning af formuegoder og bevismateriale
- 2006/783/RIA om afgørelser om konfiskation

-
- Forpligtelse til at anerkende og fuldbyrde afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation truffet af en anden medlemsstat i forbindelse med retsforfølgning i straffesager
 - Omfatter forskellige typer af konfiskation
 - Ingen form for strafbar handling er udelukket
 - Specifikke og nye grunde til afslag

Forbedret **beskyttelse af ofre for grænseoverskridende kriminalitet**

- ofrets ret til godtgørelse og tilbagelevering har prioritet i forhold til udstedelses- og fuldbyrdesstaternes interesse
- godtgørelse og tilbagelevering af formuegoder til ofre bør have prioritet i forhold til disponeringen over indefrosne eller konfiskerede formuegoder
- krav vedrørende formuegoder gøres gældende i udstedelsesstaten
- indefrosne formuegoder tilbageleveres til ofret hurtigst muligt

Tidsfrister:

- 45 dage for anerkendelse af afgørelse om konfiskation
- 48 timer for anerkendelse og yderligere 48 timer for fuldbyrdelse af afgørelse om indefrysning

Finder anvendelse blandt **EU-medlemsstater** undtagen Irland og Danmark

Standardindefrysning- og konfiskationsattester i bilag til forordningen

[Forordningens tekst i Eur-Lex](#)

[Konfiskation og indefrysning på Eurojusts websted](#)

[EJN's Juridiske Bibliotek](#)

1. Baggrund og formål

Den nye forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation¹ (herefter "forordningen") anvendes fra den 19. december 2020.

Forordningen indfører en helt ny retlig ramme i EU for det retlige samarbejde inden for inddrivelse af aktiver og træder i stedet for de retlige instrumenter, der hidtil har fundet anvendelse. Den nye ordning er forbundet med både væsentlige ændringer og nye tiltag, som kan påvirke fagfolks daglige sagsarbejde i medlemsstaterne.

Formålet med dette notat er at i) give en kort introduktion til forordningen, ii) skabe opmærksomhed omkring påbegyndelsen af dens anvendelse og (iii) gøre fagfolk opmærksom på væsentlige nye tiltag i forbindelse med den nye retlige ramme samt spørgsmål, der kunne være af interesse i de første dage af dens anvendelse.

Notatet har ikke til formål at analysere de specifikke juridiske problemstillinger, der kan være forbundet med anvendelsen af forordningen, og indeholder heller ikke en udtømmende liste over mulige udfordrende juridiske problemstillinger. Mange af dem ville kræve en indgående analyse, som ligger uden for dette notats rammer.

2. Forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation

2.1. Enkelt instrument

Forordningen udgør et enkelt instrument, der omfatter afgørelser om indefrysning og konfiskation. Det er første gang, en forordning regulerer et område i forbindelse med gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager, hvilket betyder, at den har til formål at løse problemstillinger i forbindelse med gennemførelsen af eksisterende instrumenter, da den vil finde **direkte og ensartet anvendelse i EU**.

2.2. Princippet om gensidig anerkendelse

Forordningen er baseret på det generelle princip om gensidig anerkendelse, dvs. at alle retsafgørelser i straffesager, der er truffet i én medlemsstat, normalt vil blive direkte anerkendt og håndhævet af en anden medlemsstat. Forordningen fastsætter kun et begrænset antal grunde til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse (se nedenfor 2.7).

2.3. Tidsmæssig anvendelse²

De nye retsregler finder anvendelse fra den 19. december 2020. Følgende instrumenter vil blive erstattet:

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1805 af 14. november 2018 om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation.

² Forordningens artikel 39 og 40.

- Bestemmelserne i rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2003 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale med hensyn til indefrysning af formuegoder mellem de medlemsstater, der er bundet heraf³. (Herefter "rammeafgørelsen fra 2003").
- Rammeafgørelse 2006/783/RIA af 6. oktober 2006 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. (Herefter "rammeafgørelsen fra 2006").

Henvisninger til disse to instrumenter gælder som henvisninger til forordningen.

Den 19. december 2020 vil være den første dag, hvor forordningen finder anvendelse. Dette betyder i realiteten, at den vil finde anvendelse på indefrysnings- og konfiskationsattester, der fremsendes fra og med denne dato. Indefrysningsattester og konfiskationsattester fremsendt forud for denne dato er omfattet af retsreglerne i rammeafgørelsen fra 2003 om afgørelser om indefrysning og rammeafgørelsen fra 2006 om afgørelser om konfiskation indtil den endelige fuldbyrdelse af afgørelsen om indefrysning eller afgørelsen om konfiskation.

2.4. Materiel og territorial anvendelse

2.4.1. Genstand

Forordningen fastsætter de regler, i henhold til hvilke en medlemsstat anerkender og på sit område fuldbyrder en afgørelse om indefrysning eller en afgørelse om konfiskation truffet af en anden medlemsstat i forbindelse med retsforfølgning i straffesager. Det er værd at bemærke, at begrebet "retsforfølgning i straffesager" er forskelligt fra begrebet "straffesag", der er anvendt i rammeafgørelsen fra 2003 om afgørelser om indefrysning, og kan omfatte et bredere anvendelsesområde. Der er en forpligtelse til at anerkende og fuldbyrde, selv om der ikke findes en tilsvarende national foranstaltning⁴.

Forordningen omfatter en række forskellige former for konfiskation, såsom værdibaseret konfiskation, ikkedomsbaseret konfiskation, udvidet konfiskation, konfiskation hos tredjemand, for så vidt som de strafferetlige garantier er sikret, herunder visse former for præventiv konfiskation, forudsat at der er en forbindelse til en strafbar handling. Forordningen finder ikke anvendelse på afgørelser om indefrysning og konfiskation, der er truffet inden for rammerne af procedurer for civilretlige og administrative anliggender.

2.4.2. Strafbare handlinger

³ Det bemærkes, at bestemmelserne i rammeafgørelse 2003/577/RIA med hensyn til indefrysning af bevismateriale blev erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

⁴ Betragtning 13 til forordningen. "Retsforfølgning i straffesager" et selvstændigt begreb i EU-retten som fortolket af Den Europæiske Unions Domstol. Begrebet dækker derfor alle typer af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation truffet efter en retssag vedrørende en strafbar handling, ikke kun afgørelser, der er omfattet af direktiv 2014/42/EU om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold. Det dækker også andre typer af afgørelser, der er truffet uden endelig domfældelse. Selv om sådanne afgørelser ikke måtte findes i en medlemsstats retssystem, bør den pågældende medlemsstat kunne anerkende og fuldbyrde en sådan afgørelse, der er truffet af en anden medlemsstat. Retsforfølgning i straffesager kan også omfatte strafferetlig efterforskning, der foretages af politiet og andre retshåndhævende myndigheder.

Forordningen fastsætter ikke en tærskel for, hvilke strafbare handlinger der er omfattet. De strafbare handlinger, der er omfattet af forordningen, bør ikke være begrænset til særlig alvorlig kriminalitet, der har en grænseoverskridende dimension. Ingen form for strafbar handling er udelukket⁵.

2.4.3. Territorialt anvendelsesområde

Forordningen finder anvendelse blandt EU-medlemsstaterne undtagen Irland og Danmark, der ikke er bundet af den, og hvor den ikke finder anvendelse⁶.

2.5. Fremsendelse – standardattester og procedurer

Afgørelser om indefrysning og konfiskation fremsendes ved hjælp af standardindefrysnings- og konfiskationsattesterne i henholdsvis bilag I og II. Fremsendelsen af indefrysnings- eller konfiskationsattesten er tilstrækkelig, medmindre medlemstaterne afgiver en erklæring om, at den skal ledsages af den originale afgørelse om indefrysning eller konfiskation eller en bekræftet genpart heraf⁷.

2.6. Tidsfrister for anerkendelse og fuldbyrdelse

Forordningen fastsætter tidsfrister for anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation. Den fastsætter en frist på 45 dage for anerkendelsen af en afgørelse om konfiskation og i hastende tilfælde en frist på 48 timer for anerkendelsen og yderligere 48 timer for fuldbyrdelsen af afgørelser om indefrysning. Disse tidsfrister kan udsættes på strenge betingelser, der er fastsat i forordningen⁸.

2.7. Grunde til afslag

Forordningen indfører grunde til afslag, som er forskellige fra den nuværende ordning. Forordningen fastsætter i lighed med andre instrumenter vedrørende gensidig anerkendelse lovovertrædelser, med hensyn til hvilke der ikke er krav om dobbelt strafbarhed⁹. Et andet nyt tiltag, der er værd at fremhæve, er henvisningen til grundlæggende rettigheder som en (ekstraordinær) grund til afslag¹⁰.

2.8. Ofres rettigheder

Én af de større ændringer og nyheder i den nye forordning er målet om at forbedre beskyttelsen af ofre for kriminalitet i grænseoverskridende sager. Forordningen indfører en ny ordning, og for første gang på EU-plan medtages retten til tilbagelevering og godtgørelse til ofre, herunder prioritet i forhold til udstedelses- og fuldbyrdelsesstaternes interesser.

Ingen af rammeafgørelserne (fra 2003 eller 2006) indeholder nogen bestemmelse om ofre. Rammeafgørelsen fra 2003 om afgørelser om indefrysning giver kun mulighed for at indefryse formuegoder med henblik på konfiskation, men ikke med henblik på at beskytte ofrets ret til tilbagelevering. Rammeafgørelsen fra 2006 om afgørelser om konfiskation behandler heller ikke ofrets rettigheder.

Forordningen behandler ofres behov for at få **godtgørelse** eller **få stjålne aktiver tilbageleveret** fra den stat, hvor formuegoderne blev konfiskeret. Der er i flere medlemsstater mulighed for at opnå

⁵ Betragtning 14 til forordningen.

⁶ Betragtning 56 og 57 til forordningen.

⁷ Forordningens artikel 8 og 14.

⁸ Forordningens artikel 9 og 20.

⁹ Forordningens artikel 3, stk. 2.

¹⁰ Forordningens artikel 8, stk. 1, litra f).

en afgørelse om godtgørelse eller tilbagelevering under straffesager, men indtil forordningen var der ingen specifik bestemmelse, som tog hensyn til en sådan afgørelse i grænseoverskridende konfiskationssager. Forordningen behandler dette spørgsmål. I sager, hvor ofret har opnået en afgørelse om godtgørelse eller tilbagelevering, og aktiverne er blevet konfiskeret i en anden stat på grundlag af proceduren for gensidig anerkendelse, vil **ofrets ret til godtgørelse eller tilbagelevering have prioritet i forhold til udstedelses- og fuldbyrdelsesstatens interesser**. Dette betyder, at bestemmelserne om disponering over de konfiskerede formuegoder eller de penge, der stammer fra konfiskationen, samt fordelingen heraf mellem udstedelses- og fuldbyrdelsesstaten har en anden anvendelse¹¹.

Forordningen lægger særlig vægt på **tilbagelevering af indefrosne formuegoder til ofre**. Som følge heraf bør godtgørelsen og tilbageleveringen af formuegoder til ofre **have prioritet** i forhold til disponeringen over indefrosne eller konfiskerede formuegoder¹². Begrebet "offer" skal fortolkes i overensstemmelse med udstedelsesstatens ret, som også bør kunne fastsætte, at en juridisk person kan være et offer med henblik på forordningen.

I henhold til forordningen skal **krav vedrørende formuegoder** gøres gældende i udstedelsesstaten¹³. Hvis der er truffet en afgørelse om tilbagelevering af indefrosne formuegoder til ofret, skal udstedelsesstaten underrette fuldbyrdelsesmyndigheden. Fuldbyrdelsesmyndigheden skal derpå træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at **de indefrosne formuegoder tilbageleveres til ofret hurtigst muligt**, i overensstemmelse med den pågældende stats procesregler. Denne forpligtelse er imidlertid underlagt tre betingelser: (1) ofrets ejerskab over formuegoderne er ikke anfægtet, (2) formuegoderne er ikke påkrævede som bevismateriale i straffesager i fuldbyrdelsesstaten, og (3) de berørte personers rettigheder berøres ikke negativt¹⁴.

2.9. Berørte personer

Forordningen fastsætter et højere beskyttelsesniveau for berørte personer og en definition af "berørt person"¹⁵. Samarbejde mellem medlemsstaterne forudsætter, at de rettigheder, som tilkommer de personer, der er berørt af en afgørelse om indefrysning eller en afgørelse om konfiskation, bør sikres.

Sådanne berørte personer, som kan være fysiske personer eller juridiske personer, bør omfatte den person, mod hvem en afgørelse om indefrysning eller en afgørelse om konfiskation er truffet, eller den person, der ejer de formuegoder, der er omfattet af den pågældende afgørelse, samt eventuelle tredjeparter, hvis rettigheder i forhold til de pågældende formuegoder direkte berøres negativt af denne afgørelse, herunder tredjeparter i god tro, i henhold til fuldbyrdelsesstatens ret. Hvorvidt sådanne tredjeparter direkte berøres negativt af en afgørelse om indefrysning eller en afgørelse om konfiskation, bør afgøres i overensstemmelse med fuldbyrdelsesstatens ret¹⁶.

3. Konklusioner

Med forordningen indføres væsentlige nye tiltag i forbindelse med de nuværende retsregler. I dette perspektiv er det Eurojusts mål at følge dens praktiske gennemførelse med henblik på at identificere de specifikke retlige og praktiske problemstillinger, der kan være forbundet hermed.

¹¹ Forordningens artikel 30, stk. 7.

¹² Betragtning 45 til forordningen.

¹³ Forordningens artikel 29, stk. 1.

¹⁴ Forordningens artikel 29, stk. 2.

¹⁵ Forordningens artikel 2, stk. 10.

¹⁶ Betragtning 15 til forordningen.